

23. juni 2009

FOLKETINGETS
OMBUDSMAND

Inspektion af Arresthuset i Odense den 20. august 2007

ENDELIG

J.nr. 2007-2096-628/KV

Indholdsfortegnelse

1.	Indledning.....	2
2.	Bygningsmæssige forhold mv.....	3
2.1	Bygningen mv.	3
2.2	Celler og gangarealer	4
2.3	Øvrige rum	6
2.3.1	Toilet og bad	6
2.3.2	Køkkenfaciliteter	7
2.3.3	Besøgsrum	7
2.3.4	Værksted/arbejdsrum	8
2.3.5	Fritids- og motionsrum.....	8
2.3.6	Gårdtursarealer.....	10
2.3.7	Samlet bedømmelse af de bygningsmæssige forhold	11
3.	Beskæftigelse mv.....	12
3.1	Arbejde.....	12
3.2	Motivationsbehandling	13
3.3	Fritid	14
3.4	Undervisning	16
4.	Lægebetjening og misbrugsafvænnning.....	17
5.	Belægning	18
6.	Andre forhold.....	19
6.1	Forplejningen	19
6.2	Købmandsordning	20
6.3	Besøg.....	21
6.4	Talsmandsordning	21
6.5	Kommunikation mellem ansatte og indsatte.....	22
7.	Samtaler med de indsatte	23
8.	Opfølgning.....	23
9.	Underretning	23

1. Indledning

Som led i Folketingets Ombudsmands almindelige inspektionsvirksomhed (jf. § 18 i lov nr. 473 af 12. juni 1996 om Folketingets Ombudsmand) foretog jeg den 11. februar 1997 inspektion af Arresthuset i Odense. Jeg henviser herom til min (endelige) rapport af 26. november 1997 og opfølgningen herpå i breve af 14. april 1998 og 26. maj 1999. Den 11. april 2000 meddelte jeg Direktoratet for Kriminalforsorgen og Arresthuset i Odense at jeg betragtede sagen om inspektionen af arresthuset som afsluttet.

Den 20. august 2007 foretog jeg og tre af embedets øvrige medarbejdere en fornyet inspektion af Arresthuset i Odense.

Jeg bad i forbindelse med varslingen af denne inspektion arresthuset om at oplyse om eventuelle ændringer i de bygningsmæssige forhold og andre forhold siden inspektionen i 1997 og/eller eventuelle projekter eller planer herom. Jeg bad endvidere arresthuset om oplysninger vedrørende vedligeholdelsesstandard, herunder inventarets standard. Jeg bad også om at få tilsendt nyt informationsmateriale siden min inspektion i 1997 – herunder nye kort og skitser over bygningerne og eventuelle interne regelsamlinger mv. Den 13. august 2007 modtog jeg materialet fra arresthuset.

Til stede under inspektionen den 20. august 2007 var vicepolitidirektøren for Fyns Politi, den dengang fungerende arrestinspektør, arrestforvareren i arresthuset og fire af arresthusets øvrige ansatte.

Denne inspektion tog udgangspunkt i rapporten af 26. november 1997 og opfølgningerne herpå. Under inspektionen spurgte jeg med udgangspunkt i en tjekliste til forskellige forhold der normalt ønskes besigtiget og drøftet i forbindelse med inspektion af arresthuse.

Arresthusets indsatte var forud for inspektionen blevet gjort bekendt med inspektionen og med muligheden for i den forbindelse at få en samtale med mig om generelle forhold vedrørende institutionen eller den enkelte indsattes egne forhold.

Inspektionen blev indledt med en samtale med ledelsen og med samarbejdsudvalget. I forbindelse med samtalen afleverede jeg en skriftlig anmodning om udlevering af 10 rapporter om udelukkelse af fællesskab for en nærmere angiven periode. Arresthuset oplyste at der ikke havde været det antal sager som jeg anmodede om – højst et par

stykker. Derfor besluttede jeg at den retlige undersøgelse af enkeltsager som normalt bliver foretaget i forbindelse med inspektionen af et arresthus ikke skulle gennemføres i dette tilfælde.

Efter en rundgang i arresthuset havde jeg en samtale med arresthusets to talsmænd. Talsmændene har fået særskilte breve om de forhold som blev drøftet under samtalen, herunder meddelelse om at nærmere angivne forhold ville indgå i rapporten om inspektionen. Desuden var der to indsatte der havde ønsket at tale med mig. Samtalerne vedrørte de indsattes egne forhold og generelle forhold vedrørende arresthuset som er omtalt i denne rapport. De to indsatte har hver især fået et brev fra mig om de forhold som blev drøftet under samtalen, herunder oplysning om at enkelte forhold ville indgå i denne rapport.

Ved inspektionens afslutning havde jeg et afsluttende møde med vicepolitidirektøren, den dengang fungerende arrestinspektør, arrestforvareren og de øvrige deltagere fra samarbejdsudvalget i arresthuset om bl.a. de generelle forhold som var blevet bragt frem under rundgangen i arresthuset og samtalerne med talsmændene og de to indsatte.

Denne rapport har i en foreløbig udgave været sendt til Arresthuset i Odense, Arrestinspektøren for Syd- og Sønderjylland og Fyn og Direktoratet for Kriminalforsorgen for at myndighederne kunne få lejlighed til at komme med eventuelle yderligere bemærkninger om faktiske forhold som rapporten måtte give anledning til. Jeg har i breve fra Arresthuset i Odense dateret 15. maj 2009 og fra Arrestinspektøren for Syd- og Sønderjylland og Fyn dateret 20. maj 2009 modtaget enkelte kommentarer der er indarbejdet i denne rapport.

2. Bygningsmæssige forhold mv.

2.1 Bygningen mv.

Den oprindelige del af arresthuset er opført i 1863 og er i tre etager. Det er panoptisk opbygget (åben etageadskillelse, dækket med trådnet) fra stueetagen til 2. sal. I den oprindelige del af arresthuset var der plads til 55 indsatte. For en nærmere beskrivelse af den gamle del af arresthuset henvises til inspektionsrapporten af 26. november 1997.

I perioden 1998/1999 blev der foretaget en tilbygning af arresthuset. Projektet omfattede en kapacitetsudvidelse på 14 pladser. Endvidere omfattede projektet en forbedring af faciliteterne til bl.a. de indsattes beskæftigelse og til personalet i form af omklædningsrum. Den gamle stjernegård blev erstattet med et anlæg med 5 gårde, og der blev etableret adgangsmulighed for kørestolsbrugere mv. ved installation af handi-

capelevator. Antallet af besøgsværelser blev udvidet fra to til fire, alle med toiletfaciliteter. Tilbygningen til det eksisterende arresthus blev taget i brug i uge 11 i 1999. Projektet omfattede ikke en egentlig modernisering eller istandsættelse af det eksisterende arresthus ud over at tre tremandsceller blev ændret til to dobbeltceller. Desuden etablerede arresthuset et yderligere kondilokale i kælderen således at der er tre motionslokaler i kælderen hvor de indsatte bl.a. har mulighed for vægtløftning i et lokale og almindelig motionstræning i et andet lokale.

2.2 Celler og gangarealer

Arresthuset havde efter kapacitetsudvidelsen oprindeligt 65 enkeltceller og 2 dobbeltceller, i alt 69 pladser. Arresthuset har i brev af 15. maj 2009 oplyst at den planlagte ombygning af celle 216 til kontor for overvagtimesteren blev fuldført ultimo 2008 (jf. punkt 2.3.7.), hvilket har reduceret antallet af enkeltceller til 64. Antallet af dobbeltceller er stadig 2. Cellerne er fordelt med 17 celler i stuen, 19 på 1. sal og 32 på 2. sal. Ledelsen oplyste at der på tidspunktet for inspektionen ikke var overbelægning.

Jeg besigtigede af mig udvalgte celler (cellerne 111, 116, 301, 201, 339 og 321) – såvel enkeltceller som dobbeltceller – både i den gamle del af arresthuset og i tilbygningen. Enkeltcellerne i den gamle del af arresthuset er på ca. 8 m². De 2 dobbeltceller er på ca. 24 m². Cellerne er indrettet med et inventar bestående af en stålhåndvask med et lille spejl over, et møblelement af træ bestående af et bord, en stol og et fast vægskab. Der er en arkitektlampe og en lampe i loftet. Til cellen hører en el-kedel. Gulvet er gråt linoleum.

Cellerne i den gamle del af arresthuset er generelt i dårlig stand. Gulvene i nogle af cellerne var slidte, og der var revner og huller. Flere af cellerne trængte stærkt til en indvendig vedligeholdelse idet væggene var hullede og nogle steder overtegnede og snavsede. Møblelementet var generelt slidt. Cellerne gav generelt et slidt og råt indtryk.

Cellerne i tilbygningen var i bedre stand, men der var dog problemer med udluftningen.

I hele arresthuset var der problemer med udluftningen idet der ikke kan luftes ud, og luften ikke kan cirkulere. Under mødet med talsmændene oplyste de at der kun findes en udluftningskanal med en diameter på ca. 50 centimeter i hele arresthuset. Det blev ligeledes oplyst at det ikke er muligt at åbne vinduerne i tilbygningen. Det er kun muligt i den gamle del af arresthuset.

I en af de besigtigede celler (celle 116) hang el-installationen ud af væggen og ledningerne var løse. De indsatte har som nævnt en el-koger til rådighed i cellerne. Der fin-

des ikke køleskab i nogen af cellerne, idet strømforsyningen i arresthuset ikke kan klare en sådan belastning.

Sengene i en del af cellerne i den gamle del af arresthuset er den "gamle model" der er lavet af jern og er monteret på væggen således at de kan slås op. Talsmændene oplyste at sengene er for dårlige og for små. Madrasserne var generelt meget slidte. På nogle af cellerne var der to madrasser for at afhjælpe deres dårlige kvalitet.

I et notat af 1. august 2007 om vedligeholdelse har arresthuset bl.a. skrevet følgende:

"Der sker en løbende vedligeholdelse af arresthuset. Arresthuset har en værkmeister, som fortrinsvis bliver brugt til vedligeholdelse. Værkmesteren skal sørge for løbende at vurdere hvorledes arresthuset 'har det'.

Værkmesteren laver selv småreparationer, eller tilkalder/benyttter eksterne håndværkere.

I perioder er der i arresthuset klienter med en håndværksfaglig uddannelse, hvilket arresthuset gør brug til reparationsopgaver. Det kan både være småopgaver indenfor murer og malerarbejde. Klienterne kan oftest godt lide at have den slags opgaver, da det giver dem mulighed for at bruge deres fag, samt giver større bevægelsesfrihed i arresthuset.

..."

Under det afsluttende møde med arresthusets ledelse forelagde jeg ovennævnte problemer. Arresthuset bekræftede at personalet og de indsatte løbende foretager indvendig vedligeholdelse med maling, hvis nogle af de indsatte har en håndværksmæssig erfaring. Ledelsen bekræftede at man er klar over at madrasserne er dårlige og oplyste at der er købt topmadrasser for at afhjælpe problemet. For så vidt angår problemerne med udluftning og ventilation er ledelsen opmærksom på problemet. Ledelsen oplyste at man korresponderer med Direktoratet for Kriminalforsorgen via mail om de bygningssynsrapporter som et arkitektfirma udarbejder hvert andet år.

Ledelsen oplyste efterfølgende i brev af 4. september 2007 at man havde spærret den ene dobbeltcelle (celle 301) af i en uge, og at cellen var ved at blive renoveret af et eksternt malerfirma.

Jeg går ud fra at arresthuset løbende vurderer cellernes tilstand og har et samlet overblik over de celler som trænger mest til renovering. Jeg beder arresthuset om at

oplyse hvor mange af cellerne der er blevet renoveret siden 2007, og hvor mange celler der (fortsat) er i samme forfatning som de celler jeg besøgte.

Jeg beder om nærmere oplysninger om resultatet af arresthusets korrespondance med Direktoratet for Kriminalforsorgen om problemerne med udluftning og ventilation.

Arresthuset råder over én observationscelle der er beliggende i kælderen. Cellen er indrettet med en jernseng hvorpå der ligger dyne og hovedpude samt sengelinned. Desuden er der bord og bænk med stålbræde der er fastmonteret i gulvet. Der er flisegulv samt dobbeltdør med indkig. Der er et opkaldsanlæg og et vindue med mulighed for udluftning. Jeg bemærkede at der ved vinduet var flere udspring som det vil være muligt at fæstne noget i med henblik på selvbeskadigelse/selvbrandsforsøg.

Jeg gjorde allerede under inspektionen opmærksom herpå. Jeg beder oplyst hvad der er sket med henblik på at sikre at udspringene i vinduet ikke udgør en sikkerhedsmæssig risiko. I øvrigt giver observationscellen mig ikke anledning til bemærkninger.

2.3 Øvrige rum

2.3.1 Toilet og bad

Der er fælles toilet- og baderum på cellegangene. Der er 3 baderum med hver 4 brusere. I brusekabinerne i stueetagen manglede der dog brusere i 2 af kabinerne. Omklædningen foregår i et uafskærmet rum mellem de 4 brusekabiner, hvor der står en bænk. Brusekabinerne er afskærmet med et badeforhæng. Væggene i brusekabinerne er beklædt med hvide fliser, og gulvene belagt med grå fliser. Døren til et enkelt af bruserummene (vist nok på 2. sal) var rådden. Toilettet i kælderen bar præg af fugtskader idet malingen var delvist afskallet.

I forbindelse med mødet med talsmændene anførte de at mangler og reparationer i forbindelse med toilet- og badeforhold er for lang tid om at blive udbedret.

Det er naturligvis utilfredsstillende at ikke alle brusere er funktionsdygtige. Jeg går ud fra at arresthuset har sørget for at alle brusere fungerer. Da der er mange indsatte som skal deles om de fælles toilet- og badeforhold går jeg ud fra at arresthuset er opmærksom på hurtigt at få repareret eventuelle skader på toilet og brusere. Jeg går også ud fra at den rådne dør er eller vil blive repareret.

Under min rundgang bemærkede jeg at der manglede vejledning i brug af rensesække på toiletterne.

Hvis arresthuset ikke anvender renevæske i portionsbeholdere, hvor vejledningen er påmonteret sådan som direktoratet har anbefalet, henstiller jeg til at der opsættes en vejledning i brugen af renevæske på alle toiletter.

De indsatte har mulighed for vask af eget tøj i vaskemaskine samt brug af tørretumbler i vaskerummet i kælderens hvor der er tre vaskemaskiner og tre tørretumblere til rådighed. Her er ligeledes et bord samt nogle vasketøjskurve til rådighed.

Jeg har noteret mig dette og har ingen bemærkninger hertil.

2.3.2 Køkkenfaciliteter

Køkkenet ligger i kælderen. Der er en madelevator, et kølerum, et køleskab, kumme-frysere samt en ny opvaskemaskine. Maden tilberedes i arresthuset, og der serveres varm mad midt på dagen og kold mad om aftenen. Der er i alt fem ansatte tilknyttet køkkenet, heraf to med en kokkeuddannelse. Arresthuset er omfattet Fødevarestyrelsens smiley-ordning og havde været kontrolleret med et positivt resultat (glad smiley) den 30. november 2006.

På inspektionstidspunktet var der rent og nydeligt i køkkenet.

2.3.3 Besøgsrum

I rapporten fra inspektionen i 1997 er det beskrevet at de to besøgsrum virkede uindbydende og at de gjorde et forstemmende indtryk. Besøgsrummene er siden blev udbygget og renoveret.

Arresthuset har som nævnt nu fire besøgsrum der findes på 1. sal. Besøgsrummene er på størrelse med cellerne dvs. ca. 8 m². De er indrettet med briks, hvorpå der ligger et rent lagen, to lænestole, et sofabord samt en lampe i loftet. Møblerne er beklædt med blåt uldstof. Rummene er desuden udstyret med en el-kedel, en kaffemaskine, plastikkopper og -tallerkner der er placeret på et lille bord for enden af briksen. Der er hvide gardiner og billeder på væggen. Væggene er malet hvide, og gulvet er gråt lino-leum. Alle besøgsrum har adgang til eget toilet med håndvask og spejl. Rummene virkede på tidspunktet for inspektionen mere indbydende og kan således danne en mere venlig ramme om besøgene.

Nogle af besøgsrummene manglede skab til engangslagner og kondomer, men på gangen var der et skab med kondomer og engangslagner. På gangen stod der kasser med legetøj til de indsatte børn.

Af Direktoratet for Kriminalforsorgens brev af 5. november 2004 til kriminalforsorgens institutioner om forbedring af besøgsforholdene fremgår det at besøgslokaler skal være indrettet med et skab med kondomer og engangslagner.

Hvis de indsatte ikke har en uhindret adgang til skabet ude på gangen, henstiller jeg til at der opsættes et skab i selve besøgsrummet med et mindre lager af engangslagner og kondomer til rådighed for besøgende og indsatte. Jeg beder om underretning om hvad der sker i anledning af min henstilling.

Udenfor besøgsrummene er der opsat en metaldetektor som skal passeres ved besøg.

2.3.4 Værksted/arbejdsrum

Værksted og lager er placeret i stueplan i forbindelse med en mellemgang hvor der er et værksterkontor, et tekøkken og et toilet. Der er værkstedspladser til 12 indsatte, og der var på tidspunktet for inspektionen fuld beskæftigelse på værkstedet. Værkstedet består af et lagerrum og to store værkstedsrum. På trods af et stort lagerrum, mangler der yderligere lagerplads.

I min rapport fra 1997 anførte jeg at jeg forstod på oplysningerne fra arresthuset og Direktoratet for Kriminalforsorgen at til- og ombygningen ville medføre at værkstedet fik ca. 20 arbejdspladser. Der er som nævnt nu (kun) 12 arbejdspladser i værkstedet. Under inspektionen blev det oplyst at der er venteliste på at komme til at arbejde på værkstedet.

Jeg beder om oplysning om baggrunden for at værkstedet kun har 12 arbejdspladser og ikke de oplyste 20.

2.3.5 Fritids- og motionsrum

I kælderens er der indrettet tre små træningsrum. Rummene er på størrelse med enkeltceller. Rummene er indrettet med forskellige styrketræningsmaskiner- og bænke, motionscykler, romaskiner og løse håndvægte. Gulvet var i nogle af rummene belagt med gulvtæpper, i andre rum med linoleum og fliser, væggene og lofterne var malet hvide. Motionsrummene må benyttes af højst to indsatte ad gangen.

Der er mulighed for at opslå et bordtennisbord i kældergangen. Kældergangen er belagt med grå fliser, og væggene er malet hvide.

Motionsrummene er meget nedslidte og trange og de trænger til en gennemgribende istandsættelse. Gulvene er nedslidte, og væg- og loftsmaling er delvist afskallet på grund af fugtskader. I et af motionsrummene kunne det umiddelbart se ud som om der var skimmelsvamp på væggen. Arresthuset har i brev af 15. maj 2009 oplyst at der efterfølgende er blevet foretaget en undersøgelse som konstaterede at der ikke var skimmelsvamp i væggen. Luften i motionsrummene var meget dårlig på grund af manglende udluftning.

Under samtalen med talsmændene oplyste de at motionsrummene er meget triste og kolde, og at luften i rummene hurtigt bliver meget dårlig når to trænere samtidig. Talsmændene fremkom med et forslag til ny indretning af motionsrummene som indebærer at hele kælderen bruges som motionsrum. Talsmændene anførte at forslaget ville kunne optimere udnyttelsen af kælderen idet flere kunne træne samtidig. Endvidere ville sikkerheden blive bedre.

I forbindelse med inspektionen af arresthuset i 1997 fandt jeg bl.a. at styrketræningsrummet var nedslidt og trangt. Jeg udtalte desuden at kældergangen ikke forekom velegnet som fritidsområde.

I forbindelse med opfølgningen på inspektionen skrev Direktoratet for Kriminalforsorgen i brev af 2. april 1998 at når byggeriet var afsluttet, ville direktoratet undersøge de økonomiske muligheder for bl.a. at gennemføre en yderligere istandsættelse af lokalerne i kælderen m.v.

Under henvisning til den brevveksling jeg i 1997 havde med Direktoratet for Kriminalforsorgen henstiller jeg til at arresthuset og Direktoratet for Kriminalforsorgen sammen undersøger på hvilken måde motionsforholdene kan forbedres således at de udgør en bedre ramme for de indsattes fritidsaktiviteter. Jeg bemærker i den forbindelse at arresthuset ved fuld belægning huser 68 indsatte. De nuværende fritidstilbud forekommer at være helt utilstrækkelige.

Jeg henstiller endvidere til at arresthuset på kort sigt får frisket motionsrummene op og får afhjulpet problemerne med fugt.

Jeg beder om underretning om hvad der sker i anledning af mine henstillinger.

Talsmændene ønskede også et løbebånd og nye motionscykler.

Under det afsluttende møde med ledelsen oplyste ledelsen at man havde forsøgt at indkøbe mere moderne og tidssvarende maskiner, men at disse let går i stykker.

Jeg beder arresthuset om at oplyse om der er købt yderligere motionsudstyr siden inspektionen, og hvis dette ikke er tilfældet angive en nærmere begrundelse herfor.

I et af motionsrummene manglede en instruktionsvejledning til brug af maskinerne.

Jeg går ud fra at der nu i hvert motionsrum forefindes en instruktionsvejledning i korrekt brug af redskaberne i rummene.

I kælderen findes der også et undervisningslokale som også fungerer som bibliotek. Lokalet er udstyret med bogreoler, 4 computere, et TV med video, en tavle, borde og stole.

Under samtalen med talsmændene oplyste de at undervisningslokalet er fugtigt og støvet, og at luften er dårlig. Der er koldt om vinteren og alt for varmt om sommeren.

I arresthusets notat af den 1. august 2007 fremgår bl.a. følgende om undervisnings-/bibliotekslokalet:

”Undervisningslokalet i arresthuset er meget dårligt. Dårlig beliggenhed, men især dårlig lys, dårlig indretning, dårlig indeklime, utidssvarende indretning og møblement osv.”

Det fremgår ligeledes af notatet at arresthuset havde indhentet tilbud og rådgivning med henblik på anden indretning og nyt inventar til brug for både biblioteksbetjeningen og undervisningen.

Jeg beder arresthuset om underretning om resultatet af de indhentede tilbud og rådgivning.

2.3.6 Gårdtursarealer

Gårdtursarealet blev som nævnt ombygget og moderniseret i forbindelse med den nye tilbygning. Arealet består nu af fem gårde (fire små og en stor gård). Gårdene er flisebelagte og overdækket af trådnet. Der er fastmonteret et bord- og bænkesæt på væggen i hver gård. Muren der omgiver den enkelte gård er ca. 3 meter høj og generelt

set i god stand. Der kan være op til 8 indsatte på gårdtur sammen i en enkelt gård. Gårdturene afvikles en gang om dagen i en time.

Gårdtursarealerne fremtræder vel lidt trøstesløse men er pænt vedligeholdt, og jeg har ingen bemærkninger hertil.

2.3.7 Samlet bedømmelse af de bygningsmæssige forhold

Arresthuset har i det føromtalt notat af 1. august 2007 skrevet følgende om arresthusets vedligeholdelsesplan i årene fremover:

"2007

Der skal males 8-10 celler i 2007 og de efterfølgende år. Hvis dette tal holdes, samtidig med at indsatte maler vil alle celler blive malet ca. hvert 5 år.

Kontor overvagtimester

Direktoratet har givet tilladelse til, at nedsætte arresthusets kapacitet med en. Det drejer sig om celle 216 på 1. etage, der ligger i forlængelse af kontoret, hvor 2 fængselsfunktionærer og 1 overvagtimester har post. Celle 216 skal inddrages til kontor, således at overvagtimesteren har sit eget kontor. Dette vil muliggøre en bedre fordeling af ledelsesopgaverne, samt give overvagtimesteren mere ro til arbejdet. På nuværende tidspunkt, skal overvagtimesteren afholde medarbejderudviklingssamtaler på ledende overvagtimesters kontor, når denne ikke er på tjeneste.

2008:

Arresthuset har store ønsker for 2008. Dels ønsket om nedlæggelse af dobbeltcellerne, kombineret med at skabe langt bedre forhold for arresthusets læge og sygeplejerske. Dels et ønske om, at forbedre de fysiske rammer for undervisning i arresthuset.

Nedlæggelse af dobbeltceller.

Arresthuset prioriterer højt, at de to dobbeltceller ændres til enkeltceller. Arresthusets dobbeltceller er ca. 24 kvadratmeter.

Celle 301 ønsker arresthuset bliver lavet til 2 enkeltceller. Dette kræver dels en skillevæg midt i cellen, dels etablering af dør i den nordlige ende af cellen. Der skal forinden ske en ændring af gulvarealet udenfor cellen.

Celle 201 ønsker arresthuset fremover skal være lægeværelse/sygeplejerskekontor. På nuværende tidspunkt har sygeplejersken kontor i

stueetagen. Dette kontor er to enkeltceller, hvor skillevæggen er fjernet. Arresthuset vil i.f.m. at sygeplejersken flytter til 1. etage, genetablere de to enkeltceller i stueetagen.

Flygtning af sygeplejerskens kontor til 1. etage vil lette en del arbejdsgange, for både sygeplejerske og overvagtimestrene, som i forvejen har kontorer på 1. etage. Ligeledes vil det større lokale give læge og sygeplejerske langt bedre arbejdsforhold, dels vil det give bedre muligheder for at eksterne behandlere (fysioterapeuter, kiropraktorer, m.m) kan benytte lokalet. På nuværende tidspunkt skal klienterne transporteres ud af arresthuset til den slags behandlinger. Dette vil øge sikkerheden.”

Arresthuset i Odense har i brev af 15. maj 2009 oplyst at overvagtimesterens kontor blev indrettet ultimo 2008.

I den tidligere rapport af 26. november 1997 foretog jeg en samlet bedømmelse af de bygningsmæssige forhold mv. og konkluderede at der var en del områder hvor en istandsættelse var stærkt påkrævet. Siden da har der som nævnt været iværksat en større om- og tilbygning som har afhjulpet nogle af de mangler som jeg dengang påviste. Det gælder bl.a. standarden for så vidt angår gårdstursarealet, besøgsrummene, forsvarerlokalet, værkstedet og faciliteterne for arresthusets personale.

Som det fremgår af arresthusets notat af 1. august 2007 er arresthuset selv opmærksom på nogle af de forhold som endnu ikke er blevet afhjulpet. Det gælder bl.a. forholdene vedrørende vedligeholdelsen af cellerne, spørgsmålet om dobbeltcellerne og undervisnings- og bibliotekslokalets stand samt ikke mindst det dårlige indeklima som ikke blot gør sig gældende i undervisningslokalet, men generelt i hele arresthuset på grund af den utilstrækkelige ventilation.

Jeg beder arresthuset og Direktoratet for Kriminalforsorgen om at underrette mig om status på de bygningsmæssige forhold. Jeg beder også Direktoratet for Kriminalforsorgen om at udtale sig om de forhold som ikke blev afhjulpet i forbindelse med om- og tilbygningen. Jeg sigter til cellernes vedligeholdelse, motionsrummenes vedligeholdelse og indholdet af redskaber og de forhold vedrørende undervisnings- og bibliotekslokale som arresthuset har beskrevet i notatet af 1. august 2007.

3. Beskæftigelse mv.

3.1 Arbejde

Som nævnt er det muligt at 12 indsatte kan arbejde i værkstedet. Arbejdet i værkstedet består f.eks. i at fremstille beslag, at lave forlængerkabler og pakke brochurer. Ar-

bejdstiden er fra kl. 08.00 til kl. 12.00, og igen fra kl. 13.00 til kl. 15.00. På inspektions-tidspunktet var der 10 indsatte som ønskede at arbejde på værkstedet, men som ikke kunne opnå dette. Alle indsatte kan ønske at arbejde på værkstedet. De indsatte vælges ud fra gruppens sammensætning, deres vilje til at arbejde og sikkerhedsrisikoen. Arresthuset har kontakt med 10-15 firmaer om arbejde. Der er to værkstedsmestre tilknyttet, hvoraf den ene også står for den løbende vedligeholdelse.

Desuden arbejder de indsatte på cellerne med f.eks. at lægge pløkker og elastikker i poser og lave flisesnor. De indsatte får udleveret arbejdsmaterialerne af værkstemesteren foran værkstedet, og de skal aflevere det færdige arbejde ved døren til værkstedet. De kaldes ned til værkstedet fire indsatte ad gangen. Arresthuset oplyser at det er vanskeligt at skaffe tilstrækkeligt med arbejde til celloarbejdet.

Celloarbejdet foregår alene på cellerne. Arresthuset oplyste at man ikke har drøftet muligheden for at de indsatte kan arbejde i fællesskab på cellerne.

Desuden arbejder der en gangmand på hver etage, der er en tøjvaskemand for hele arresthuset og der er en ekstra gangmand for f.eks. gårdtursarealet.

Aflønningen er en blanding af timeløn og akkord. Driften i forbindelse med arbejdet i arresthuset løber rundt med et lille overskud.

Arbejdet for en stor del af de indsattes vedkommende foregår alene på cellerne. De indsatte er således låst inde på cellen en stor del af dagen. Under det afsluttende møde med ledelsen pegede jeg på muligheden for at ledelsen undersøger muligheden for at tilbyde arbejdsfællesskab i cellerne i det omfang det er praktisk og sikkerhedsmæssigt muligt (i overensstemmelse med pkt. 8 i fællesskabsvejledningen, vejledning nr. 71 af 5. juli 2002). Jeg beder oplyst hvad der er sket vedrørende dette spørgsmål.

Jeg noterede mig at der ikke var nogen af de indsatte som arbejdede i køkkenet. Jeg beder om oplysning om hvorvidt arresthuset har overvejet denne mulighed for at skaffe yderligere arbejdspladser.

3.2 Motivationsbehandling

I juni 2004 startede arresthuset et projekt om motivationsbehandling for aktive misbrugere af begge køn som er indsat for bl.a. stofrelateret kriminalitet, hovedsageligt vare-tægtsfængslede. Programmets formål er at medvirke til at den indsatte bibringes større fokus på afhængigheden og dens konsekvenser via gruppebehandling samt individuelle behandlingssamtaler.

Motivationsprogrammet skal motivere og afklare den enkelte indsatte til beslutning om og forberedelse til eventuel fortsat behandling. Denne behandling kan være i et dag/døgntilbud i privat regi (f.eks. § 78 afsoning) eller i kommunalt regi eller i en stoffri afdeling/behandlingsafdeling i Kriminalforsorgens institutioner (åbent/lukket fængsel). Motivationsprogrammet har også til formål at tilgodese de indsatte som ønsker at blive afklaret i forhold til at de som udgangspunkt på et givent tidspunkt ikke kan overskue at komme i f.eks. døgnbehandling, men blot ønsker at fortsætte med daglig udlevering af metadon.

Motivationsforløbet varer normalt 8 uger med deltagelse af seks indsatte ad gangen. Deltagelsen kan forlænges hvis der fortsat er plads på holdet. Projektet består i et samarbejde mellem arresthuspersonalet, behandlere fra Rusmiddelcenter Odense og Kriminalforsorgen i Frihed. Der er udarbejdet en selvevalueringsrapport for perioden november 2005 til maj 2006 og en rapport om tilbagemeldingerne herpå. Jeg har efterfølgende fået disse rapporter tilsendt.

3.3 Fritid

I fritiden kan de indsatte benytte motionsrummene i kælderens (jf. pkt. 2.3.5 ovenfor) fra kl. 15.45 til kl. 16.45 og igen fra kl. 18.00 til kl. 20.30 på hverdage. I weekenden kan de bruges fra kl. 09.30 til kl. 20.30. Der må højst være to indsatte ad gangen i hvert motionsrum. Desuden har de indsatte mulighed for at spille bordtennis og billard. De indsatte har endvidere mulighed for at låne PlayStation – her har de isolerede fortrinsret.

Der er mulighed for fællesskab i cellerne mellem to indsatte ad gangen efter arbejdstidsophør fra kl. 15.15 til kl. 21.00, og i weekenden hele dagen. De indsatte kan skifte cellefællesskab hver 3. dag, men har kun mulighed for at vælge fællesskab fra den afdeling de selv sidder på. Der er således ikke cellefællesskab afdelingerne imellem. Ifølge personalet minimerer det begrænsede fællesskab problemer med stærke/svage indsatte.

Jeg beder arresthuset om at oplyse om de indsatte vil kunne flytte etage hvis de ønsker cellefællesskab med indsatte på andre afdelinger.

De indsatte har mulighed for på gårdtursarealet at spille fodbold om lørdagen bortset fra i vintermånederne (november til og med februar). Dette er for at mindske risikoen for skader. For så vidt angår månederne marts, april, september og oktober spilles der kun fodbold hver anden lørdag. Ledelsen i arresthuset oplyste at baggrunden herfor er nedskæringer.

I den tidligere rapport om arresthuset skrev jeg at biblioteket havde åbent 2 timer om ugen. Det fremgår af arresthusets husorden at der er mulighed for at låne og bytte bøger en gang ugentligt. Arresthuset har indgået en biblioteksaftale med Odense Bibliotek således at de indsatte har mulighed for at bestille bøger – herunder også udenlandske – fra biblioteket. Der var tilfredshed med aftalen.

Jeg beder om oplysning om bibliotekets åbningstider. Jeg beder også om oplysning om hvorvidt der udskrives lister til de indsatte om nyudgivelser og bestemte emner til inspiration til deres eventuelle læsning. Jeg beder endvidere om oplysning om hvorvidt der kommer en bibliotekar i arresthuset og i givet fald hvor ofte det sker.

Arresthuset oplyste at arresthuset bl.a. abonnerer på Fyns Stiftstidende. Arresthuset får desuden Nyhedsavisen hver dag og ugeavisen hver onsdag.

I forbindelse med den tidligere inspektion af arresthuset rejste jeg på baggrund af en konkret samtale spørgsmålet om yderligere indkøb af aviser til de indsatte. Arresthuset meddelte mig dengang at arresthuset ikke ville afsætte yderligere midler hertil. Arresthuset abonnerede også dengang på Fyns Stiftstidende som blev udlånt til de indsatte når der var konkret ønske herom.

Jeg skrev den 22. december 1997 til arresthuset at én daglig avis til dengang godt 50 indsatte naturligvis var helt utilstrækkeligt hvis der blandt blot et ikke helt lille antal indsatte var ønske om daglig avislæsning. Jeg pegede derfor på at det ville være hensigtsmæssigt at det blev oplyst overfor de indsatte at der var mulighed for dagligt at låne en avis.

I den husorden som jeg har modtaget en kopi af forud for min inspektion, fremgår det ikke om muligheden for dagligt at låne en avis.

Jeg anmoder arresthuset om at oplyse om informationen til de indsatte om muligheden for dagligt at låne en avis fremgår af andet informationsmateriale som udleveres til de indsatte. Jeg beder også arresthuset oplyse om hvor mange eksemplarer arresthuset modtager af Fyns Stiftstidende eller af en anden avis. Jeg beder endvidere om oplysning om hvorvidt der har været anledning til at tage spørgsmålet om avishold i arresthuset op på ny. Jeg henviser i den forbindelse også til at antallet af pladser i arresthuset er øget.

Direktoratet for Kriminalforsorgen har tidligere udtalt sig om den måde hvorpå institutionerne har forholdt sig til § 58, stk. 3, i straffuldbyrdelsesloven og § 80, stk. 3, i vare-

tægtsbekendtgørelsen. For så vidt angår adgangen til udenlandske aviser, er det indgået i bedømmelsen heraf hvor stort et antal udlændinge de pågældende institutioner har. Som anført i pkt. 199 i varetægtsvejledningen (vejledning nr. 37 af 25. juni 2007 om bekendtgørelse om ophold i varetægt) bør der afhængig af andelen af udenlandske indsatte være én til to udenlandske nyhedsformidlende aviser gratis til rådighed for de indsatte.

Jeg har noteret mig at udenlandske indsatte i arresthuset kan bestille udenlandske bøger på biblioteket, og jeg går ud fra at man også kan låne udenlandske tidsskrifter. Jeg beder arresthuset om at oplyse om den gennemsnitlige andel af udlændinge (der ikke læser dansk) i arresthuset. Jeg anmoder desuden om oplysning om muligheden for at låne (aktuelle) udenlandske aviser fra biblioteket og muligheden for at udskrive udenlandske aviser fra internettet til de indsatte.

Jeg har tidligere noteret mig at direktoratet ikke stiller krav om at der er et vist antal bøger på fremmedsprog i arresthusenes bogsamlinger. Jeg har udtalt at jeg er enig med direktoratet i at det væsentligste er at arresthuset vurderer om bogbestanden afspejler det behov som de indsatte har, herunder behovet for bøger på fremmedsprog, og at dette behov naturligvis kan veksle fra arresthus til arresthus.

Idet jeg i øvrigt henviser til min anmodning ovenfor (om oplysning af andelen af udlændinge i arresthuset), anbefaler jeg at arresthuset overvejer at indkøbe (eventuelt et mindre antal) bøger på andre sprog end dansk til arresthusets bogsamling – således at udenlandske indsatte har mulighed for at låne en bog indtil det bliver muligt at bestille bestemte bøger fra biblioteket.

Jeg anbefaler også at arresthuset udskriver boglister (vedrørende danske og udenlandske bøger) til de indsatte som inspiration til deres eventuelle læsning.

Jeg anmoder om underretning om hvad der sker i anledning af mine to ovennævnte anbefalinger.

3.4 Undervisning

Arresthuset oplyste at der er en bevilling til 580 timer til undervisning om året. Undervisningen foregår 4 dage om ugen fra mandag til torsdag på to hold med 3-4 indsatte på hvert hold. Der er afsat 2 gange 45 minutter til hvert hold. Der undervises mest på 9. og 10. klassetrin i dansk, matematik og engelsk. Arresthuset er opmærksomt på det behov som indsatte under 18 år har i form af ekstra kontakt og undervisning. Arresthuset er endvidere opmærksomt på den forpligtelse som arresthuset har overfor ind-

satte som er udelukket fra fællesskab. Arresthuset oplyste at der konstant efterspørges mere undervisning, og at den dobbelte tid sagtens ville kunne udnyttes. Der mangler undervisningslokaler idet det nuværende både bruges til undervisning, bibliotek og fritidsaktiviteter.

På inspektionstidspunktet havde den ansatte lærer en seniorordning med 12 fridage om året som arresthuset ikke blev kompenseret for. Arrestinspektøren for Syd- og Sønderjylland og Fyn har i brev af 20. maj 2009 oplyst at den pågældende lærer fra-træder på pension pr. 1. september 2009, og at spørgsmålet om nyttiggørelse af dette årsværk nu overvejes.

Jeg beder om underretning om resultatet af de overvejelser om nyttiggørelsen af årsværket giver anledning til. I tilslutning hertil beder jeg også om oplysning om hvorvidt arresthuset har ansøgt Direktoratet for Kriminalforsorgen om en øget bevilling til undervisning under henvisning til det behov som arresthuset selv er opmærksom på. I givet fald beder jeg om direktoratets bemærkninger hertil.

På inspektionstidspunktet var der 4 pc'er til rådighed i arresthuset. Jeg forstod at disse også blev brugt i forbindelse med undervisningen.

Jeg har bl.a. i mine rapporter om inspektionerne den 7. oktober 2003 af Arresthuset i Frederikshavn og den 2. oktober 2007 af Arresthuset i Ringkøbing beskæftiget mig med anvendelse af pc i undervisningen. Jeg har i de nævnte rapporter tilkendegivet at det er min opfattelse af de indsatte så vidt muligt bør have mulighed for at benytte pc i undervisningen.

Jeg beder arresthuset oplyse om det er korrekt forstået at de fire opstillede pc'er benyttes i undervisningen.

4. Lægebetjening og misbrugsafvænnning

Arresthuset har en sygeplejerske tilknyttet 37 timer om ugen. Desuden er der en læge tilknyttet arresthuset 5 timer om ugen. Lægebetjeningen foregår i to celler som er slået sammen til et lokale. Der henvises til pkt. 2.3.7 hvor der redegøres for arresthusets ønsker om forbedring af forholdene for lægen/sygeplejersken.

Under mødet med talsmændene oplyste de at der var stor tilfredshed med især sygeplejerskens indsats.

Nedtrapning af stofmisbrugere sker efter lægens ordination og ved brug af Metadon og Fenemal. Udleveringen af Metadon og Fenemal sker på personalekontoret for at sikre at der udleveres de rigtige doser. Arresthuset oplyste at der er mulighed for at en indsat som før indsættelsen i arresthuset var i Metadonbehandling (f.eks. efter aftale med et misbrugscenter), kan fortsætte behandlingen under opholdet i arresthuset. Arresthuset har en aftale med misbrugscentret således at arresthuset i weekenden kan kontakte misbrugscentret for at tjekke hvilken dosis de indsatte skal have.

Arresthuset oplyste at der aflægges 40 urinprøver for stoffer om måneden. Urinprøvekontrol er en del af resultatkontrakten. De indsatte udtages vilkårligt via en computer til stikprøvekontrol. De udvalgte indsatte bliver vækket kl. 07.00 og indsat i et besøgsrum. Talsmændene oplyste at hvis den indsatte ikke kan aflægge en urinprøve indenfor 3 timer, får vedkommende 100 kr. i bøde.

Under mødet med talsmændene klagede de over den måde urinprøvekontrollen fungerede på idet man kunne opleve at blive udtaget til kontrol efter man netop havde haft toiletbesøg, og at det derfor kunne være svært at aflægge en ny prøve indenfor 3 timer. Talsmændene mente også at den måde hvorpå kontrollen blev udført på var krænkende og inhuman når en ansat står lige ved siden af under udførelsen. Under disse omstændigheder kunne det ligeledes være svært at aflægge en urinprøve. Talsmændene pegede på muligheden for alternative løsninger, såsom svedprøver som kendes fra Sverige.

Jeg har bl.a. i min rapport om inspektionen den 2., 3. og 7. februar 2005 af Anstalten ved Herstedvester beskæftiget mig med afgivelse af (rutinemæssige) urinprøver og spørgsmålet om det personale som udfører kontrollen. I den nævnte rapport har jeg skrevet at indførelsen af muligheden for stikprøvevis urinprøvekontrol, dvs. kontrol uden en konkret mistanke om indtagelse af euforiserende stoffer mv. var sket efter beslutning fra Folketinget (ved indsættelsen af en hjemmel dertil i straffuldbyrdelseslovens § 60a der trådte i kraft den 1. juli 2004). Af forarbejderne til bestemmelsen i straffuldbyrdelseslovens § 60a, stk. 2, fremgår det at det ikke er fundet nødvendigt at stille krav om medvirken af en læge ved udtagelse af urinprøver. Der er herved bemærket at der ikke bliver tale om at udtage prøven ved fysisk tvang.

Folketinget hører ikke under området for ombudsmandens virksomhed (§ 7, stk. 1, i lov nr. 473 af 12. juni 1996 om Folketingets Ombudsmand). Allerede af den grund kan jeg ikke foretage mig noget vedrørende det forhold at det er det uniformerede personale, og ikke sundhedspersonale, der tager prøverne.

5. Belægning

På tidspunktet for inspektionen var der ikke fuld belægning i arresthuset men en belægningsprocent på ca. 91. Ledelsen oplyste at dette forholdsvise lave belæg antageligvis skyldtes domstolsreformen.

6. Andre forhold

6.1 Forplejningen

Som nævnt ovenfor tilberedes maden i arresthuset, og der serveres varm mad midt på dagen og kold mad om aftenen.

Under mødet med talsmændene anførte de at kosten generelt var for fed. De syntes at maden blev kogt for meget og at den var for ensformig. Talsmændene ønskede at kosten var mindre fed, og at den skulle bestå af mindre kulhydrat og af mere protein. Talsmændene oplyste at der var aftalt et møde med den køkkenansvarlige om kosten.

Under det afsluttende møde med ledelsen bekræftede ledelsen at der var aftalt et møde hvor talsmændene kunne besigtige køkkenet, og hvor spørgsmålet om forplejningen skulle drøftes. Ledelsen oplyste efterfølgende den 4. september 2007 at det var aftalt med talsmændene at spørgsmålet om forplejning fremover skulle være et fast punkt på dagsordenen for talsmandsmøderne.

Jeg har noteret mig at spørgsmålet om forplejningen nu er et fast punkt på dagsordenen for talsmandsmøderne og foretager ikke videre.

De indsatte har mulighed for to gange om ugen (onsdage og lørdage) at afgive bestilling på grillmad som leveres til arresthuset udefra.

Desuden var der på inspektionstidspunktet mulighed for at afgive bestilling på morgenbrød og aviser til levering i weekenden. Hertil har arresthuset i brev af 15. maj 2009 fremført følgende kommentar:

"Arresthuset har siden efteråret 2008 ikke haft den omtalte bagerordning i weekenderne. Dette skyldes, at det ikke har været muligt at lave aftale med lokale bagerere. Arresthuset har for en periode på 3 uger haft en aftale med en lokal bager, men denne opsagde aftalen grundet for få bestillinger. Arresthuset er i øjeblikket i dialog med en nystartet bagerforretning med henblik på at etablere en ny bagerordning."

Ordningen med levering af grillmad giver mig ikke anledning til bemærkninger. Jeg beder om underretning om hvilken ordning arresthuset når frem til med hensyn til levering af morgenbrød.

Jeg og mine medarbejdere spiste under inspektionen den samme slags varme mad som de indsatte fik den dag til frokost.

Maden giver mig ikke anledning til bemærkninger men jeg henviser i øvrigt til det jeg har anført under pkt. 2.3.2.

6.2 Købmandsordning

Der er en købmandsordning i arresthuset som kan benyttes af alle indsatte. Arresthuset oplyste at der er mulighed for indkøb af varer mandag og fredag, og at bestillings-sedlen skal afleveres til personalet dagen inden.

Talsmændene oplyste under mødet med dem at købmandsordningen i arresthuset som udgangspunkt er god, men at de godt kunne mærke at købmanden havde monopol på handlen. Talsmændene mente at købmanden nogle gange sælger varer som er lige ved eller er blevet for gamle, og de efterlyste nogle bedre tilbud. Talsmændene oplyste også at der ikke er et købmandsudvalg i arresthuset.

Under det afsluttende møde med ledelsen oplyste ledelsen at man umiddelbart mest var indstillet på at drøfte spørgsmålene om købmand på talsmandsmøderne idet ledelsen mente at et egentligt købmandsudvalg ville blive for sårbart med en for stor udskiftning.

Den 4. september 2007 skrev arresthuset til mig at arresthuset til sin overraskelse havde konstateret at arresthuset ikke havde en kontrakt med købmanden, men at der ville blive sendt et udkast til en kontrakt til købmanden til kommentarer. Når der forelå en endelig kontrakt – måske primo oktober 2007 – ville jeg få tilsendt en kopi heraf.

Arresthuset oplyste også at spørgsmålet om købmandshandel i fremtiden ville være et fast punkt på dagsordenen for talsmandsmøderne.

Jeg har ikke modtaget en kopi af kontrakten med købmanden og beder arresthuset om at sende mig den. Jeg har noteret mig at spørgsmålet om købmandshandel nu er et fast punkt på dagsordenen for talsmandsmøderne.

6.3 Besøg

Ifølge husordenen kan de indsatte få besøg en gang ugentligt i minimum 1 time, og hvis pladsen tillader det 2 timer. Besøgstiderne er mellem kl. 16.00 og kl. 20.00 på hverdage og søndage fra kl. 09.00 til kl. 15.45. Arresthusets skriftlige besøgstilladelse skal være indhentet forud for besøg.

For så vidt angår afvikling af kontrollerede besøg havde ledelsen pr. 1. maj 2007 udarbejdet nye regler. Reglerne betyder bl.a. at der ikke må være fysisk kontakt mellem de indsatte og de besøgende, f.eks. er det forbudt at give sit barn et kram. Talsmændene anførte under mødet med mig at de mente at disse strammere regler var unødvendige når der efter et kontrolleret besøg foretages visitation.

Ledelsen oplyste under det afsluttende møde at de nye regler havde været forelagt Direktoratet for Kriminalforsorgen.

Jeg beder Direktoratet for Kriminalforsorgen om underretning om direktoratets svar på arresthusets forelæggelse af de nye regler. Jeg beder også om direktoratets udtrykkelige bemærkninger til talsmændenes klage over at der ikke må være fysisk kontakt mellem de indsatte og deres besøgende ved kontrolleret besøg.

6.4 Talsmandsordning

Efter straffuldbyrdelseslovens § 34, stk. 1, der også gælder varetægtsarrestanter som ikke er isolerede i medfør af retsplejeloven, jf. § 9 i talsmandsbekendtgørelsen (bekendtgørelse nr. 735 af 25. juni 2007 om gennemførelsen af medindflydelse for indsatte i kriminalforsorgens institutioner), skal de indsatte have mulighed for at øve indflydelse på deres tilværelse i institutionen gennem valgte talsmænd.

Efter talsmandsbekendtgørelsens § 8 skal der fastsættes regler (af et nærmere indhold) om talsmandsordningen i husordenen. Jeg har noteret mig at der i husordenen er oplysninger om muligheden for at vælge to talsmænd, og at der i bilag 5 til husordenen er fastsat nærmere regler om ordningen. Her fremgår det bl.a. at der afholdes talsmandsmøde mindst en gang i kvartalet. Desuden kan talsmændene anmode om et ekstraordinært møde.

Under inspektionen havde jeg, som tidligere nævnt, en samtale med arresthusets to talsmænd. Såvel talsmænd som ledelsen oplyste at talsmandsordningen nu fungerer godt.

Jeg anbefalede i øvrigt at talsmændene oprettede en talsmandsmappe med referater fra talsmandsmøderne, således at der blev sikret kontinuitet i talsmandsordningen i arresthuset, og således at resultatet af drøftelser med ledelsen ikke blev glemt i forbindelse med udskiftninger blandt talsmændene. Arresthuset har i brev af 15. maj 2009 oplyst at arresthuset har udarbejdet tre talsmandsmapper, hvoraf to er udleveret til de valgte talsmænd.

Jeg har ingen bemærkninger til talsmandsordningen i Arresthuset i Odense.

6.5 Kommunikation mellem ansatte og indsatte

Under mine samtaler med såvel talsmænd som de øvrige indsatte blev der udtrykt utilfredshed med omgangstonen i arresthuset. Tonen blev oplevet som lidt hård, og talsmændene anførte at man ved en venligere indstilling til de indsatte kunne opnå en bedre stemning i arresthuset. Endvidere oplyste talsmændene at nogle ansatte – især de yngre – glemmer at banke på før døren til cellerne åbnes.

Jeg tog problemstillingen op under det afsluttende møde med ledelsen. Ledelsen oplyste at ledelsen var meget ked af at høre at de indsatte oplevede en hård tone i arresthuset.

Jeg meddelte ledelsen at det følger af helt almindelig høflighed og respekt for de indsatte at der bankes på en celledør før den straks efter låses op. Kun i særlige situationer hvor en øjeblikkelig oplukning er påkrævet, bør en dør åbnes uden at der først bankes på. Ledelsen erklærede sig enig heri.

I brev af 4. september 2007 oplyste ledelsen i arresthuset overfor mig at ledelsen havde sat yderligere fokus på omgangstonen mellem ind- og ansatte. Problemstillingen havde været et tema på arresthusets morgenmøder. Ledelsen oplyste endvidere at der i september måned 2007 ville blive afviklet tre heldagspersonalemøder. Et af punkterne på disse møder ville være omgangstone og sprogbrug. Ledelsen overvejede desuden i forbindelse med de heldagspersonalemøder som var planlagt til afholdelse i januar 2008, at indbyde en ekstern indlægsholder til at komme med "indspark" om god tone i job med myndighedsudøvelse.

Jeg har noteret mig de tiltag som ledelsen har gjort for at sætte fokus på omgangstonen mellem ind- og ansatte i arresthuset.

Jeg har endvidere noteret mig at ledelsen er enig i min forståelse af at der som udgangspunkt bankes på en celledør før den umiddelbart efter låses op.

7. Samtaler med de indsatte

Jeg havde som nævnt under pkt. 1 samtaler med to indsatte under inspektionen. De har begge efterfølgende som nævnt modtaget et særskilt brev om behandlingen af de klagepunkter og bemærkninger som de fremførte over for mig.

Nogle af bemærkningerne vedrørende de generelle forhold i arresthuset som blev fremført over for mig, har jeg på et afsluttende møde i forbindelse med inspektionen viderebragt til ledelsen. Jeg henviser til mine bemærkninger under pkt. 2.2 om cellerne, pkt. 2.3.2 om køkkenet og forplejning, pkt. 3.3 om fællesskab og pkt. 6.5 om kommunikation mellem ansatte og indsatte.

8. Opfølgning

Jeg beder om at arresthuset sender de oplysninger mv. som jeg har bedt om, tilbage gennem Direktoratet for Kriminalforsorgen som jeg ligeledes beder om en udtalelse.

9. Underretning

Denne endelige rapport sendes til Arresthuset i Odense, Arrestinspektøren for Syd- og Sønderjylland og Fyn, Direktoratet for Kriminalforsorgen, Folketingets Retsudvalg samt de indsatte i arresthuset.

Lenart Frandsen
Inspektionschef